De Letselschade Richtlijn Zelfwerkzaamheid

Per 1-1-2027

Definitie Zelfwerkzaamheid

Het vermogen tot 'zelfwerkzaamheid' wordt in de privésfeer benut voor het verrichten van werkzaamheden in, aan of rond de woning die ook tegen betaling door anderen (vakmensen) kunnen worden verricht.

Onder zelfwerkzaamheid zijn de volgende 4 typen werkzaamheden begrepen:

1. Schilderwerkzaamheden buiten de woning;
2. Schilderwerkzaamheden binnen de woning, evenals het aanbrengen van behangpapier of wandbekleding;
3. Tuinonderhoud, inclusief onderhoud van paden, terrassen, schuren en schuttingen;
4. Overige onderhouds- en kluswerkzaamheden in en aan de woning.

De jaarschade door verlies van zelfwerkzaamheid is het aantal uren dat nodig is om de woning en tuin goed te onderhouden, voor zover betrokkene dat zonder ongeval zelf zou hebben gedaan en door het ongeval niet meer kan doen, vermenigvuldigd met het uurtarief van een professionele partij.

Duur uitval

De richtlijn is bedoeld voor situaties waarin sprake is van uitval langer dan één jaar. De normuren zijn gebaseerd op een meerjarige onderhoudscyclus (zoals een tienjarenplan), waardoor de richtlijn niet geschikt is voor kortdurende uitval. Bij uitval korter dan één jaar is het uitgangspunt dat de schade concreet wordt vastgesteld. Partijen kunnen echter in onderling overleg besluiten de richtlijn ook bij uitval korter dan één jaar toe te passen, als dit bijdraagt aan duidelijkheid en een voortvarende schadeafwikkeling.

IGG Bouweconomie

IGG Bouweconomie is verzocht een standaardmethodiek te ontwikkelen voor het vaststellen van de schadeposten zoals opgenomen in de definitie van zelfwerkzaamheid in deze richtlijn. De data die ten grondslag liggen aan deze richtlijn en het bijbehorende rekenmodel zijn opgenomen in het rapport van IGG Bouweconomie.

Alleen kosten van arbeid

De berekening van de jaarschade, gebaseerd op normuren, betreft enkel de kosten van arbeid. Materiaal en materieel worden hierin vanzelfsprekend niet meegenomen en worden niet vergoed. Deze zijn immers in elke situatie noodzakelijk.

Normuren

De uren in het rapport van IGG Bouweconomie (verder IGG-rapport) zijn gebaseerd op de optimaal onderhouden woning en tuin waarbij de werkzaamheden plaatsvinden volgens de laatst bekende technische inzichten.

De uren en het tarief zijn gebaseerd op de inzet van professionele partijen en zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De richtlijn sluit hierop aan, zodat bij uitval kan worden voorzien in duurzaam en professioneel onderhoud, zonder afhankelijkheid van informele hulp.

In de richtlijn wordt echter uitgegaan van een goed onderhouden woning en tuin en niet van een optimaal onderhouden woning en tuin. In redelijkheid worden de voor goed onderhoud benodigde uren gesteld op 80% van de uren uit het IGG-rapport voor optimaal onderhoud.

De uren in het IGG-rapport voor schilderwerk zijn gebaseerd op een onderhoudscyclus van tien jaar. De normuren in de richtlijn zijn daarvan afgeleid. De te berekenen jaarschade moet daarom altijd gerelateerd worden aan blijvende beperkingen en blijvende uitval.

Modelwoningen

We onderscheiden vier modelwoningen, met de daarbij behorende modeltuin.

1. Appartement;
2. Tussenwoning;
3. Hoekwoning / twee onder een kap;
4. Vrijstaande woning.

Berekenen jaarschade

De jaarschade door verlies van zelfwerkzaamheid wordt per type werkzaamheden berekend met de volgende formule:

jaarschade = uren IGG-rapport × staat onderhoud (%) × aandeel (%) × uitval (%) × uurtarief (€)

De totale jaarschade is de som van de uitkomsten voor de vier typen werkzaamheden. De staat van onderhoud is 80% van de uren uit het IGG-rapport voor optimaal onderhoud (goed onderhoud), in uitzonderingsgevallen 100% (optimaal) of 50% (slecht). Aandeel en uitval

worden hierna toegelicht. De jaarschade kan worden berekend met het rekenmodel dat beschikbaar is op de website van de Letselschade Raad.

Om jaarschade door verlies van zelfwerkzaamheid met het rekenmodel te berekenen worden de volgende uitgangspunten vastgesteld

- Van welk van de vier typen woningen is sprake? De tuin is verbonden aan het type woning en wordt niet afzonderlijk bepaald.
- Is er sprake van een eigen woning of huurwoning?
- Is er sprake van een uitzonderingssituatie waarin een correctie op de normuren nodig is vanwege optimaal of slecht onderhoud?

Om jaarschade door verlies van zelfwerkzaamheid met het rekenmodel te berekenen wordt het aandeel van betrokkene voor en na uitval vastgesteld

De richtlijn vormt geen vervanging van een medische of arbeidsdeskundige beoordeling van letsel, beperkingen, belastbaarheid en belemmeringen.

1. In welke mate had de betrokkene vóór het ongeval een aandeel in de betreffende werkzaamheden. Dit aandeel wordt in overleg per type werkzaamheden vastgesteld en per type werkzaamheden uitgedrukt in een vast percentage van 0, 25, 50, 75 of 100%.
2. Er dient rekening te worden gehouden met de mate waarin het vermogen om het aandeel in de betreffende werkzaamheden uit te voeren door het letsel beperkt is. De mate van uitval wordt in overleg per type werkzaamheden vastgesteld en per type werkzaamheden uitgedrukt in een vast percentage. Hierbij wordt het volgende onderscheid gemaakt:
    - Geen uitval voor het aandeel in die werkzaamheden, 0%;
    - Lichte uitval voor het aandeel in die werkzaamheden, 25%;
    - Matige uitval voor het aandeel in die werkzaamheden, 50%;
    - Ernstige uitval voor het aandeel in die werkzaamheden, 75%;
    - Totale uitval voor het aandeel in die werkzaamheden, 100%.

Deze staffel is bedoeld als praktisch hulpmiddel bij vaststelling van de jaarschade en is daarom beperkt tot 5 vaste percentages. In overleg wordt het meest passende percentage toegepast, waarbij de keuze wordt gemotiveerd en vastgelegd.

Binnen een huishouden worden taken en werkzaamheden uitgeruild. Met de taakruil en uitwisseling van werkzaamheden tussen partners en huisgenoten kan bij het bepalen van het uitvalpercentage rekening worden gehouden mits die over te nemen taken het normale en

gangbare niet overstijgen. Taakruil mag niet leiden tot een onevenredige belasting van partner of huisgenoten.

Gebruik van het rekenmodel

De schadevergoeding ter zake van verlies van zelfwerkzaamheid wordt vastgesteld door in het rekenmodel huur of eigen woning te kiezen, type woning in te voeren, te bepalen of er een correctie nodig is wegens optimaal of slecht onderhoud (uitsluitend in uitzonderingsgevallen), het aandeel voor het ongeval en uitval door het ongeval in te vullen. Het rekenmodel berekent de normuren en jaarschade.

Geen vaste eindleeftijd, maar leeftijd wordt meegenomen in aandeel voor uitval

Voor de vaststelling van de looptijd van de toekomstige jaarschade geldt geen vaste eindleeftijd. De richtlijn biedt de mogelijkheid om met leeftijd rekening te houden bij het bepalen van het aandeel voor uitval. Ook zonder ongeval zal vanaf een bepaalde leeftijd uitval voor deze/bepaalde werkzaamheden aannemelijk zijn en geen gevolg van het ongeval zijn.

Tien jarenplan

Voor schilderwerkzaamheden geldt dat deze gebaseerd zijn op een tien jarenplan.

Kapitalisatie

Bij de begroting van toekomstschade wordt gekapitaliseerd overeenkomstig de gangbare praktijk, rekening houdend met rendement, inflatie en sterftekans.

Hardheidsclausule

De Letselschade Richtlijnen voor het vaststellen van schade hebben in beginsel algemene werking. Mocht de toepassing van een dergelijke richtlijn in een gegeven geval onredelijk uitwerken of in de betreffende situatie van de betrokkene niet passend zijn, dan treden partijen in overleg over een ander bedrag, respectievelijk een andere wijze van schadevaststelling.

Aanpassingen

De normuren zijn bij ingang van de richtlijn actueel en worden daarna jaarlijks door de Permanente Commissie Normering beoordeeld en indien noodzakelijk aangepast.

Wijzigingen in modelwoning en bijbehorende tuin/balkon worden in de beoordeling meegenomen. Ook de uurtarieven worden jaarlijks aangepast aan het dan geldende

prijspeil. Aanpassingen zullen gebaseerd zijn op het advies van IGG Bouweconomie BV, gevestigd aan de Prinses Catharina-Amaliastraat 32 te (2496 XD) Den Haag.

Toepassen richtlijn: Inwerkingtreding/overgangsbepaling

De Richtlijn Zelfwerkzaamheid gaat in op 1 januari 2027 en is van toepassing op schadegebeurtenissen of ongevallen die op of na deze datum hebben plaatsgevonden.

Ook in onderling overleg kunnen partijen het rekenmodel van deze richtlijn gebruiken.

Onderdeel van de Richtlijn Zelfwerkzaamheid is de Toelichting Richtlijn Zelfwerkzaamheid.

De Permanente Commissie Normering heeft eveneens een uitgebreide lijst met antwoorden op veelgestelde vragen opgesteld.